



---

CENTER FOR SOCIOLOGISKE STUDIER, AARHUS UNIVERSITET (CESAU)

# Professionsstudier i et sociologisk perspektiv

## – en introduktion (5 ECTS)

Ph.d.-kursus ved CESAU, Center for Sociologiske Studier, Aarhus Universitet

### Undervisere:

Lektor Lars Thorup Larsen og Lektor Gitte Sommer Harrits,

*Institut for Statskundskab, Aarhus Universitet*

Traditionelt henviser professionsbegrebet til erhvervsgrupper, der i kraft af specialiseret viden har særlige kompetencer, og ofte en særlig autorisation, på et afgrænset praksisfelt. I dag bruges professionsbegrebet dog typisk langt bredere om erhvervsgrupper, der bringer specialiseret viden i anvendelse i praksis, herunder de erhvervsgrupper der har en professionsbacheloruddannelse. For den klassiske sociologi spillede studier af professionerne en forholdsvist stor rolle i beskrivelsen af samfundet, og fx Parsons betragtede "det professionelle kompleks" som grundstenen til en ny samfundstype: videnssamfundet. Også i dag har studiet af professioner en tæt sammenhæng med centrale sociologiske problemstillinger angående videnssamfundets eller vidensøkonomiens organisering, magtforhold, legitimering og dynamik.



---

## FORMÅL

---

Formålet med dette ph.d.-kursus er at give en introduktion til forskellige sociologiske perspektiver på studiet af professioner. Sigtet er analysestrategisk, dvs. at der introduceres til forskellige tilgange til og centrale begreber i studiet af professionerne, komparativt, dvs. med fokus på forskelle og ligheder mellem forskellige professioner, og problemorienteret, dvs. med særligt blik for aktuelle empiriske forskningsspørgsmål og udfordringer. Kurset henvender sig til ph.d.-studerende, der beskæftiger sig med en eller flere professioner og/eller professionaliseringsprocesser i forskellige former. Kurset tager udgangspunkt i et bredt professionsbegreb, hvor professioner forstås som erhvervsgrupper, der bringer specialiseret viden i anvendelse i praksis, og det henvender sig til alle uanset faglig baggrund.

---

## UNDERVISNINGSFORM

---

Der undervises seks hele dage fra kl. 9.00-16.00, den første dag dog kun fra 12-15, hvor der introduceres til kurset, deltagerne og underviserne. Kurset planlægges at forløbe over to uger, sådan at der undervises tre sammenhængende dage i hver uge. Undervisningsformen vil veksle mellem forelæsninger, gruppearbejde og oplæg fra de studerende. For at bestå kurset kræves der aktiv deltagelse i undervisningen, bl.a. med oplæg om eget projekt samt en afsluttende opgave med diskussion af egen problemstilling i relation til nogle af kursets temaer og perspektiver. Inden kursets start udsendes endelig litteraturliste og kompendium.

---

## TILMELDING, KURSUSGEBYR OG UNDERVISNINGSMATERIALE

---

Tilmelding til kurset sker til Carsten Bagge Laustsen på [cbl@cesau.au.dk](mailto:cbl@cesau.au.dk) eller telefonisk på 8942-1394. Tilmeldingsfristen er den 7/1, 2012. Kursusafgiften er 4000 kr., som inkluderer materialesamlingen.



---

## KURSUSPLAN

---

### **Tirsdag den 31/1, 2012 kl. 12.15-15.00: *Introduktion til kurset***

Kursusdeltagerne præsenteres for kursets ide og litteratur, og præsenterer kort egne projekter og forskningsinteresser. Desuden fordeles oplæg for de næste dage, ligesom programmet fastlægges endeligt.

### **Onsdag den 1/2 2012 kl. 9.15-16.00: *Fra klassiske til moderne professionsforståelser***

Her præsenteres og diskuteres klassiske og nyere definitioner og afgrænsninger af professionsbegrebet (fx Parsons, Larson, Friedson & Abbott), ligesom deltagerne præsenteres for en række eksempler på klassiske og nyere professionsstudier.

### **Torsdag den 2/2 2012, kl. 9.15-16.00: *Profession og viden***

Med perspektiver fra den franske epistemologi (især Foucault og Canguilhem) diskuteres sammenhængen mellem vidensregimer og professioner, ligesom det med begrebet om "tavs viden" (Polanyi) eller "praksisviden" diskuteres, om og hvordan professioners viden er grundlæggende forskellig fra videnskabelig erkendelse.

### **Tirsdag den 7/2 2012, kl. 9.15-16.00: *Profession, magt og status***

Under denne overskrift diskuteres forholdet mellem viden, magt og organisering, samt relationen mellem professionernes status og samfundets hierarkier og sociale grupper. Relevante sociologiske perspektiver er weberiansk-inspirerede teorier om "social closure" (fx Friedson, Etzioni), teorier om sociale klasser og stratifikation (Bourdieu, Goldthorpe) og teorier om køn og profession.

### **Onsdag den 8/2 2012, kl. 9.15-16.00: *Profession, identitet og normer***

En af de styrker, professioner traditionelt er blevet tillagt, er opbygningen af professionelle normer som en stærk intern regulering af egen praksis. Derfor ser vi på betydningen af normer og identitet for professionernes virke, ligesom vi ser på professionernes betydning for den samfundsmæssige integration og solidaritet. Det sociologiske perspektiv er funktionalistisk (Durkheim, Parsons, Luhmann), suppleret af teorier om identitet og motivation.

### **Torsdag den 9/2 2012, kl. 9.15-16.00: *Professioner mellem stat og borger***

Under dette tema diskuteres derfor for det første, hvad man kan forstå ved et professionelt skøn (Grimen, Lipsky), og for det andet hvordan professionerne indgår i og underlægges forskellige statslige styringsstrategier (Foucault).

